

4.000 PERSONES ES MANIFESTAREN DE VESPRADA

Afluència nacionalista a Castelló

Tant l'acte d'homenatge a la senyera, al matí, com la manifestació convocada a la vesprada, per UPV, a Castelló tingueren un caràcter reivindicatiu, que els actes institucionals s'entestaren a esborrar de la celebració del 9 d'Octubre.

V. Partal i A. B.

Poc abans de les dotze i deu del matí, al voltant de les mil cinc-cents persones s'aplegaven al peu de l'estàtua que a Castelló recorda el rei Jaume I, per realitzar l'ofrena d'unes corones de llorer a la memòria del rei dels valencians i un homenatge a la seua senyera.

Des d'una hora abans, molta gent transitava per l'Avinguda, a l'espera de l'inici de l'acte, i aprofitava per comentar els actes oficials que hi havia previst de celebrar a Peníscola. El vol de l'avioneta que recordava la senyera als parlamentaris reclosos en el castell del Papa Lluna arrancà els primers aplaudiments, mentre algunes corones eren depositades ja al peu del monument, sense esperar l'inici de l'acte, que començà, tot seguit, amb l'arribada d'una reproducció del penó de la conquesta, des de la plaça Major.

Abans que Pep Cortés iniciàs la lectura del manifest «Poble castello-nenc fidel», elaborat per la Comissió Cívica que organitzava l'homenatge, va ser llegida per la megafonia una llarga sèrie d'adhesions d'entitats de la comarca de la Plana i de tot el País Valencià: la Germandat dels Cavallers de la Conquesta, els grups de danses de Castelló, el Centre Excursionista, associacions culturals, l'Escola d'Estiu, associacions de pares, el parvulari de «La Bolanguera», colles festives, el club de pilota local, entre d'altres. Totes van ser rebudes amb aplaudiments entre el públic, aplaudiments que es repetirien en el moment que cada associació depositava la corona de flors, amb l'única excepció de les Joventuts Socialistes del

País Valencià, que reberen una discreta xiulada quan acudiren a deixar-hi la seua.

Visiblement emocionat, el poeta Miquel Peris —nomenat fill predilecte de la ciutat— recità un poema «En homenatge al rei Jaume I i al seu quadribarrat gonfanó». El seu discurs fou interromput per aplaudiments i rematà amb vítols al País Valencià.

Una altra llarga llista d'adhesions acompanyà l'ofrena de les corones. Diverses organitzacions cíviques, culturals i polítiques, ara d'arreu del país, s'aplegaren sota el monument encapçalades per la compositora Matilde Salvador, que deixà una corona en nom dels convocants. Al darrere, grups culturals, d'animació, emissores de ràdio, partits, el sindicat Comissions Obreres, falles i escoles, compliren amb el ritual abans que el Grup de Danses els Millars acabàs l'acte, amb una bella interpretació de les Danses Guerres de La Tolodella, que els valgué el boicot de l'Ajuntament, el qual no els deixà participar en els actes de la vesprada.

Aquest gest i la negativa per part de la policia municipal a la instal·lació de paradetes van ser les notes negatives de l'acte, que acabà com havia començat: amb la retirada de la senyera i visques al País Valencià, Castelló i al penó quadribarrat.

Els membres de la Comissió cívica manifestaren a EL TEMPS la satisfacció per l'acte, «que ha estat una resposta cívica, civilitzada, però enèrgica» al viatge processional de la bandera de València a Peníscola. «Nosaltres ens hem reafirmat en els senyals d'identitat que ens són propis, i ho hem fet en una plaça oberta, davant de tothom. I no com ho han

JORDI VICENT

hagut de fer ells, amagant-se al castell i sense cap participació del poble». Els representants de la Comissió es felicitaron, també, per haver pogut reunir «gent de tan diverses procedències ideològiques en un objectiu comú: reafirmar que som fidels als nostres orígens.» Una fidelitat que, ja ho van dir als parlaments, València hauria de practicar també.

UPV mobilitzà el carrer

A la vesprada, unes 4.000 persones acudiren a l'única convocatòria política de la diada, al marge de la restringida celebració institucional. La convocatòria procedia d'una sola organització, la Unitat del Poble Valen-

cià, a la qual es van adherir en els últims moments el PCPV, Comissions Obreres, la Unió de L'auradors i Ramaders i el Sindicat de Treballadors de l'Ensenyament.

Partint de la plaça de la Independència, una llarga columna va recórrer els carrers de la ciutat fins a la plaça de la Pau, on Vicent Pitarch, del Consell Polític d'UPV, en un breu i vibrant parlament, assenyalà com el 9 d'Octubre ha estat convertit en una festa localista i folklòrica i com els nacionalistes valencians estan disposats a rescatar el seu esperit reivindicatiu. Pitarch es va fer ressò d'una de les consignes corejades en la manifestació: «ni PSOE, ni AP: UPV», tot explicitant una de les claus

resposta a Castelló». Per a confirmar aquesta impressió, de la qual ell mateix avisa que cal no traure conclusions precipitades, hi ha algunes anècdotes de la manifestació, com ara la d'aquell grup de dones que, des del centre municipal de la tercera edat, aplaudiren el pas dels manifestants i van estendre una senyera al balcó. Un fet, aquest, i amb aquesta mena de protagonistes, bastant inversemblant a València.

Pitarch no ignorà les temptacions cantonalistes, «que cal controlar». Un cantonalisme castellanenc fomentat per la sensació de marginació que generen actituds com la de TVE-Aitana en maltractar informativament el clima de mobilització ciutadana viscut al llarg de tot el 9 d'Octubre en la capital de la Plana. «A les comarques del nord, però —assegurà Pitarch—, no ens cal començar per desintoxicar de crispacions, sinó per vehicular reivindicacions immediates. Hi ha un valencianisme larvat i UPV ha demostrat capacitat per reorganitzar-lo».

Així i tot, l'autocrítica no va ser absent de la valoració. «La gent ja sap que la Unitat no és una quadrilla d'amics, sinó una força amb capacitat organitzativa. I ara esperen major presència al carrer, respostes als problemes que es plantegen quotidianament (l'atur, la Disney, el finançament autonòmic, els problemes laborals...)». Va ser remarcable, finalment, per al dirigent d'UPV, la gran presència de gent jove no afiliada.

El president de la Generalitat valenciana, Joan Lerma, tingué ocasió de comprovar en persona la magnitud i les característiques de la manifestació. Estava, amb els membres del govern valencià i altres càrrecs públics, acabant de dinar en el Casino de Castelló quan la marxa va passar per la porta. Pogué escoltar, per tant, els crits de «no volem un ninot de president». La personalització del sucursalisme i la dinàmica antinacional de les institucions valencianes en l'actual president del govern autonòmic és, ho vulguem o no, una realitat evident entre els sectors crítics. D'aquest sentiment sorgeix l'únic incident de la jornada (menor, d'altra banda) que cal lamentar: el sacsejament d'un dels vehicles de la comitiva de Lerma per part d'un grup de persones, a última hora de la vesprada. Un incident aïllat que no desmenteix l'impecable civisme del dia.

EL TEMPS ha tractat d'aconseguir, sense èxit, una valoració de la

JORDI VICENT

En la pàg. 16, homenatge a la senyera. Al mig, manifestació d'UPV. En la 17, parlament de Vicent Pitarch.

de l'esdeveniment, consistent, d'una banda, en el fet que el nacionalisme valencià troba ja en la Unitat la seua expressió política més clara i, de l'altra, en l'existència d'un sector social que no està disposat a tancar el cicle de «conquistes» autonòmiques amb el consens desmobilitzador i la falta de vigor i de profunditat que promouen les forces majoritàries.

La ciutat visqué tot el dia un ambient popular de combatiu civisme. I exemplificà una actitud òbvia de les comarques del nord del País Valencià (i no sols seua): la de les simpaties, més o menys actives, cap als símbols marginats per l'Estatut d'Autonomia. Com apuntà el mateix Vicent Pitarch, «davant estímuls de caire nacionalista, sempre hi ha una bona

Diada, en tots els seus aspectes, per part de la Presidència de la Generalitat. Hem de recórrer, en conseqüència, a l'anàlisi d'urgència que el mateix president va fer a la premsa de Castelló la mateixa nit del 9 d'Octubre. Després de recordar un punt obvi, la legitimitat dels qui es manifesten en contra de la seua política, opina que «per la gent que hi havia (es referia a la manifestació), són pocs els qui assumeixen aquesta mena de plantejaments, sobretot si comparem amb anys anteriors». Per a Lerma, «el caràcter reivindicatiu tradicional del 9 d'Octubre ja està deixant de tenir sentit».

Des d'aquest punt de vista, evidentment, la reclamació de majors nivells d'autogovern és absurda i el plantejament popular de les qüestions polítiques, també. La celebració institucional es tanca en un castell per a un grup d'elegits més o menys representatius (enguany menys que l'any passat, ja que l'absència del món de la cultura fou clamorosa) i per al poble organitzen muntatges musicals o folklòrics, perquè s'ho passe bé. Tot plegat, un país feliç, bastant allunyat de la realitat. D'aquí que la UPV no s'estigués de llançar, en el comunicat oficial de valoració del 9 d'Octubre, un repte al president: «instem al senyor president Joan Lerma que deixi de celebrar el 9 d'Octubre amb actes folklòrics i que, amb la capacitat de convocatòria exigible a la institució que governa i a les que estan en mans del seu partit, commemore aquesta data al carrer, amb la participació de tots els valencians i amb autèntics continguts polítics».

Un altre dels aspectes significatius de la manifestació era l'adhesió del PCPV, un partit sorgit recentment de la greu crisi interna que l'ha escindit en «carrillistes» i «gerardistes» i que tracta de reorientar la seua política d'acord amb l'estratègia de la «convergència d'esquerres» que proposa. La seua participació en la manifestació convocada per UPV fou testimonial, però aportà la presència d'un diputat a les Corts valencianes, l'alcoià Alfredo Botella. Per contra, Pedro Zamora, secretari general dels comunistes valencians, acudí a la convocatòria oficial de Peníscola. Aquestes contradiccions i la sospita que les noves posicions del PCPV responen a interessos tàctics d'aproximació a UPV, fan difícil d'analitzar la base i l'autèntic arrelament de la nova línia

política que apunta aquest partit al País Valencià.

No deixa de ser significatiu, de tota manera, i políticament important, el fet que en el seu butlletí informatiu número 3, corresponent a octubre, el PCPV formule aquesta anàlisi de la política autonòmica, tan insòlita-ment autocrítica: «en el resultat final, en el que avui és l'autonomia, o

la manca d'autonomia, al País Valencià, hi han tingut molt a veure les claudicacions del PSOE davant les pressions i les manipulacions de la dreta, sense que oblidem la part alíquota de responsabilitat que ens correspon com a partit nacional i de classe, per les nostres vacil·lacions en moments decisius per a la nostra autonomia». □

EN L'ACTE PROTOCOLARI ORGANITZAT PER LA GENERALITAT

Poca cultura, a Peníscola

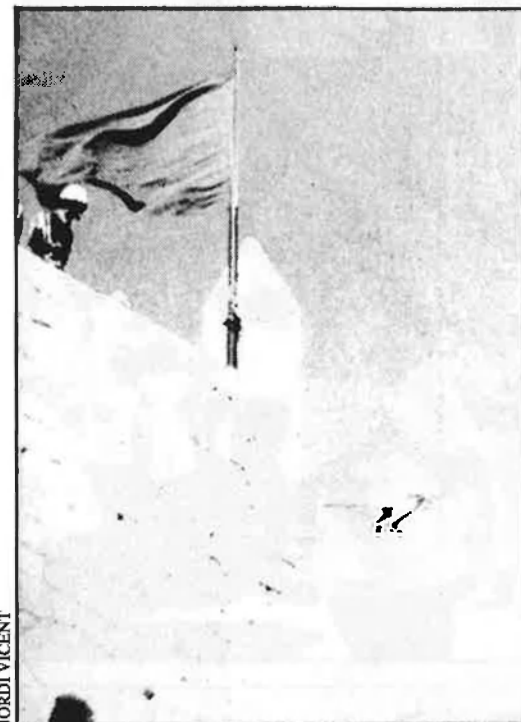
El Nou d'Octubre oficial, al castell de Peníscola, aplegà autoritats i càrrecs públics de tots els colors, però deixà al descobert un buit pel que fa a l'àmbit cívic i cultural.

J. C.

«**E**l d'avui és un 9 d'Octubre més exigent que cap altre i, alhora, més efectiu. Els motius per a la festa són ben coneguts: els valencians ens governem nosaltres mateixos i hem fet un avanç important en la consolidació de les nostres institucions.» Així feia el discurs que el president de la Generalitat valenciana, Joan Lerma, va llegir davant els assistents —unes mil persones—, en l'acte oficial que el seu govern havia organitzat al castell de Peníscola, amb una assistència notòria d'autoritats i càrrecs públics.

«El nostre treball, des d'ara, és guanyar-nos l'autoritat moral que ens permeta d'aconseguir el suport seriós i responsable de totes les forces de la nostra societat». El president, doncs, després de considerar acabada l'etapa de traspàs de competències i amb «una autonomia plena» assegurada, demanà a Peníscola el suport a uns assistents entre els quals hi havia un gran buit: el món de la cultura. Pocs, escassos, escriptors, pintors, dissenyadors, escultors. Difícil ho tingué l'equip de televisió d'Aitana per a trobar algun representant del gremi.

Lerma es va dirigir als assistents en català, llengua emprada, segons uns curiosos comentaris de premsa de l'endemà, perquè «a Castelló hi ha més gent valencianoparlant, al contrari d'Alacant, on el president l'any passat va utilitzar el castellà, atesa la majoria lingüística d'aquella província». Brillant anàlisi sociolingüística, apropiada al caire oficial d'una festivitat com el Nou d'Octubre.

JORDI VICENT

La senyera, centre d'atenció de totes les mirades

Quasi a les dotze, hi arribava la bandera de València, custodiada per dos autobusos amb militants d'Unió Valenciana, tot just unes cent persones, que no van poder entrar al recinte. La pujada al castell era fortament custodiada per números de la guàrdia civil. Alguns curiosos del poble comparaven la situació a la d'«un estat de guerra», enmig de la curiositat —o la indiferència— més general. Per fi, a la una entraven al castell els membres del govern valencià; Ricard Pérez Casado, alcalde de València; Eugenio Burriel, delegat del govern central, i Joan Lerma.